

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Udrag fra Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 183.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-moeller01val-shoot-idm140426997463584/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

megen Morskab af den æstetiske Salon under Kirsebærtræet, har her til Erstatning for Formiddagens Kedsommelighed hengivet sig til en overstadig Lystighed. Hun har bl. a. moret sig med at »danse bakkantisk med Pedanten«. Alle er indtagne i hende eller, da Udtrykket maaske skal tages i egentlig Forstand: »alle fri til hende paa Festen«. I al Fald har Pedanten vistnok gjort det, opflammet af hendes Tilnærmelser, og da naturligvis faaet et Nej. Men ogsaa Klinger, der synes at have drukket for meget, har vistnok straks tilstaaet Pigen sin Kærlighed og ligeledes faaet et Afslag. Derpaa har han rimeligvis øjeblikkelig forladt Egnen.

Man kan derefter med nogenlunde Sikkerhed følge hans Spor til en lille By, hvorhen han er kommen for at give Forestillinger med sine Marionetter. Her »maa han ej spille den forlorne Søn, fordi Byen da faar flere Indkvarteringer«. Her optræder »maaske en Vittighedsimprovisator, der blot behøver at være til« (d. v. s. hvis Optræden ligesom Narrens i Komædien ikke behøver nærmere at motiveres); »maaske denne ved Intrige bringer ham i Arrest«. Helten synes nu at skulle være ulykkelig, selv om han kan finde nogen Trøst over Godtfolks Ringeagt ved den Betragtning, at »al ægte Kunst er i Begyndelsen tolereret som en Narrestreg; siden, naar den kommer under Protektion, er den død«, og ikke er til Sinds at bytte sit frie Kunstnerliv med mere regelmæssige Forhold. Naar han staar bag sit Teater og spiller det bibelske Stykke, har det forekommet ham, at »han er selv den forlorne Søn«. Under disse Forhold har han vistnok en Gang paa et tredje Sted faaet at læse et »Brev fra Lovise om, hvor Klinger

er forfalden«. Han synes da atter at have besøgt hende paa Slottet og at have fremkaldt en Afgørelse, der for Alvor er gaaet ham imod. Han beslutter derpaa, maaske efter Pigens Ønske, at slaa sig fra Verden og tilbringe nogen Tid i Ensomhed. Saaledes maa man sikkert forstaa Ordene »Genbesøget paa Slottet, hvorpaa følger Eremitlivet«, der af Novellens første Udgiver, Chr. Thaarup, opfattes som Distraktionsfejl for »Eremitlivet, hvorpaa følger Genbesøget«.

Hermed standser alle Antydninger til Planens Fortsættelse. Af hvad Art det paatænkte Eremitliv har været, er det da ikke godt at vide. Man kunde formode, at det skulde bestaa, som Poul Møllers eget Eneboerliv, i en lang Sørejse til fremmede Lande, og finde denne Formodning bekræftet ved, at det sidste forstaaelige Ord i Planen er »En Sømand«. Det er da muligt, at en saadan skulde optræde, og ved at synge Sangen »Vor Verden priser jeg tusindfold« (S. 76) have vakt Heltens Lyst til de lange Rejser, ligesom i Novellen Bondedrengen (= den bellende Dreng i A) vækker hans Eventyrlyst ved sine Vandringsrim. Herpaa kunde det tyde, at Sømanden bruger om sig selv de Ord »Af Kloden jeg er et rejsende Lem«, som ovenfor i Planen er brugt om Helten. Om Slutningen paa Historien oplyser Udkastet slet intet.

Af en usikker Optegnelse kan man formode, at den Stil, hvori Poul Møller ønskede at forfatte sin Fortælling, skulde holdes nær til den »mundtlige Fortællings«, hvor »Begiven[hederne] kommer [som det hedder i en Aforisme fra en senere Tid: uden Kontinuitet].